

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Toekomstplan en politieke markt 1Twente	3561470		22 maart 2023

Geachte leden van de raad,

Op 9 november 2022 heeft u een motie aangenomen over 'ondersteuning van de lokale omroep 1Twente' (motie C01-M03). Daarbij is éénmalig een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld om de continuïteit van de Hengelose redactie van 1Twente in 2023 te waarborgen. Daarnaast heeft u aangegeven in gesprek te willen met 1Twente (Hengelo) en het college over de bijdrage die 1Twente kan leveren aan het verbeteren en versterken van de onafhankelijke lokale journalistiek. Hiervoor heeft 1Twente een toekomstplan met 3 scenario's aangeleverd. U hebt aangegeven dat de uitkomst van deze gesprekken eventueel leidend zijn voor toekomstige financiële ondersteuning van 1Twente. En dat dit voor het eerst in de zomernota 2024-2027 zichtbaar wordt gemaakt.

Graag brengen wij u op hoofdlijnen op de hoogte van dit plan en de geschetste scenario's.

Lokale journalistieke infrastructuur

In het toekomstplan wil 1Twente een duurzame, structurele oplossing bieden voor de redactie in Hengelo, zodat zij haar innovatieve en vooruitstrevende rol kan blijven vervullen. Cruciaal in de beoordeling van de 3 beschreven scenario's is de waarde die de raad en het college hechten aan een lokale journalistieke infrastructuur. Die waarde wordt bepaald door de onafhankelijkheid en kwaliteit van het lokale platform en daarmee de controlefunctie van de journalistiek, de fysieke aanwezigheid van een redactie in de gemeente, de bijdrage aan democratische waarden in de stad en de maatschappelijke verbinding die de omroep legt tussen bevolkingsgroepen-politiek-verenigingen en instellingen.

Wetswijziging 2025 en streekomroep

De Hengelose redactie wil samen met andere lokale redacties van 1Twente (in Enschede, Almelo, Noordoost Twente en West Twente) doorgroeien naar streekomroep 1Twente, als onderdeel van het nieuwe landelijke medialandschap. Dat zal na de beoogde wetswijziging van 1 januari 2025 ontstaan. Als 1Twente vanaf 2025 een streekomroep wordt, zal het rijk hiervoor structureel middelen beschikbaar stellen. Hoeveel is nog onduidelijk. Dit bedrag zal echter nodig zijn voor de instandhouding van de centrale redactie en basisvoorzieningen en is geen structurele bijdrage voor de vijf afzonderlijke lokale redacties, zoals 1Twente Hengelo.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

3 scenario's

1Twente Hengelo schetst in haar plan 3 scenario's die van elkaar verschillen in organisatie, functies/werkzaamheden en bijbehorende subsidiebudgetten. Zie bijgaand Toekomstplan 1Twente.

Scenario 1 is het meest minimale scenario. De organisatie bestaat uit vrijwilligers, die vooral vanuit hobby betrokken zijn. Er wordt alleen nieuws en informatie gebracht uit Hengelo als het voor de hele streek relevant is. Dit scenario handhaaft het huidige subsidieniveau van € 53.156 (zonder extra middelen). Hierbij levert 1Twente in op (de huidige) kwaliteit; er is geen professionalisering en onvoldoende governance.

Scenario 2 is een groeimodel, gebaseerd op een zelfstandige Hengelose redactie. Er zijn drie betaalde journalisten, diverse stagiaires en een vrijwilligersgroep die wordt gereorganiseerd. Er is sprake van een basale professionalisering en beperkte governance. Op langere termijn kan pas voldaan worden aan de professionaliserings- en governancevereisten. Bij dit scenario wordt een subsidiebedrag van € 203.690,- gevraagd.

Scenario 3 heeft een zelfstandige Hengelose redactie die aan alle eisen kan voldoen; ook van professionalisering en governance, zoals de omroep CAO. Naast drie betaalde journalisten (zie scenario 2), is er een onderzoeksjournalist, jongerenredactie in opbouw en zitten er enkele correspondenten in de wijken van Hengelo. Hierbij hoort een subsidie van € 325.904,-.

Voorkeursscenario 2

Scenario 1 vinden wij niet toekomstbestendig en het voldoet niet aan onze wens om de onafhankelijke lokale journalistiek te verbeteren en te versterken. Het biedt ook geen structurele oplossing voor het vormen van een professionele redactie in Hengelo.

Scenario 2 is het meest realistisch, vanwege de combinatie van professionele werkzaamheden en kwaliteit die men kan bieden en de hoogte van de subsidiekosten die dit met zich meebrengt. Daarbij komt dat de benchmark uit het plan laat zien dat in steden van ongeveer gelijke grootte als Hengelo, vergelijkbare lokale omroepen ook rond de bedragen van € 2,50 per inwoner zitten, zoals geschetst in scenario 2. Daarom heeft dit scenario onze voorkeur om voor te leggen aan de gemeenteraad. Het college wil deze voorkeur graag voorleggen aan de raad in de politieke markt.

Scenario 3 heeft wel meer te bieden dan scenario 2, zoals meer professionals en volwaardige governance, maar kost ook veel meer subsidie. Dit vinden wij een te grote stap. We achten scenario 2 het meest realistisch voor dit moment.

Een keuze voor scenario 2 betekent jaarlijks structureel € 150.534,- extra subsidie bovenop de Rijksmiddelen via het gemeentefonds, die de gemeente Hengelo nu één op één doorzet naar 1Twente. Vanaf 1 januari 2025 gaan deze middelen rechtstreeks naar de streekomroep.

In de politieke markt halen we op wat uw voorkeursscenario is. Dat scenario zal financieel worden vertaald in de zomernota 2024-2027. De uiteindelijke keuze is bepalend voor de eventuele extra bijdrage voor 1Twente in 2023.

In de bijlagen treft u: (1) het Toekomstplan 1Twente met de 3 scenario's en (2) het Meerjarenplan voor scenario 2 volgens het Cultureel Waarde Model.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Politieke markt

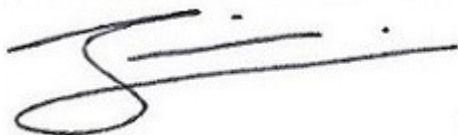
Het voorstel is om de gemeenteraad in een beeldvormende politieke markt nader te informeren over bijgevoegd plan van 1Twente met scenario's en bijpassend subsidiebudget. We gaan hierover graag in gesprek met u en 1Twente Hengelo. De omroep is bereid om in een presentatie de scenario's toe te lichten en te schetsen op welke wijze en in welke mate deze kunnen bijdragen aan het verbeteren en versterken van de onafhankelijke lokale journalistiek in Hengelo. Wij verzoeken u om hierover een politieke markt te organiseren.

Wij willen u er volledigheidshalve op wijzen dat er in deze periode meerdere voorstellen komen die structurele middelen vragen. De meicirculaire zal meer duidelijkheid geven over de middelen die de gemeente van het rijk zal krijgen. Tijdens de behandeling van de zomernota 2024-2027 zult u de integrale afweging over deze verschillende voorstellen moeten maken.

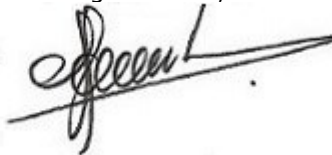
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 2

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

NAAR EEN ZELFSTANDIGE HENGELOSE REDACTIE BINNEN DE STREEKOMROEP TWENTE

Bestuur en directie SLOH
Februari 2023

Contactpersoon plan:
Directeur Flip van Willigen
f.vanwilligen@1twente.nl

(adr) Beursstraat 34
7551 HV Hengelo
Nederland

(tel) +31 (0)74-25 666 99
(mail) secretariaat@1twente.nl
(web) <http://www.1twente.nl/>

(bank) NL94 RABO 0397 5129 96
(btw) NL801837923B01
(kvk) 06088978

1Twente Hengelo en Radio Hengelo TV zijn merknamen van Stichting Lokale Omroep Hengelo, ANBI-instelling

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Inzicht in organisatiestructuur en streekomroepvorming.....	2
3.	Landelijke ontwikkelingen	5
4.	Kwaliteit van de omroep	5
5.	Maatschappelijke rol en meerwaarde omroep	6
6.	Wat is daarvoor nodig?	6
7.	Financiering tot nu toe	7
8.	Scenario's	7
9.	Gevolgen.....	10

1. Inleiding

Dat het wegvallen van kwalitatief goede en onafhankelijke lokale journalistiek een gevaar is voor de lokale democratie en het feit dat dit de afgelopen jaren in versneld tempo gebeurt, is in Nederland onomstreden. De regionale media besteden steeds minder aandacht aan lokale (politieke) zaken. Deze trend wordt bevestigd in meerdere rapporten van Raad voor Cultuur/Raad voor het Openbaar Bestuur, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Stimuleringsfonds voor de Journalistiek en in talloze wetenschappelijke beschouwingen. De allesoverheersende vraag is of gemeentebesturen het nodig vinden dat er een sterke journalistieke infrastructuur in hun gemeente overblijft.

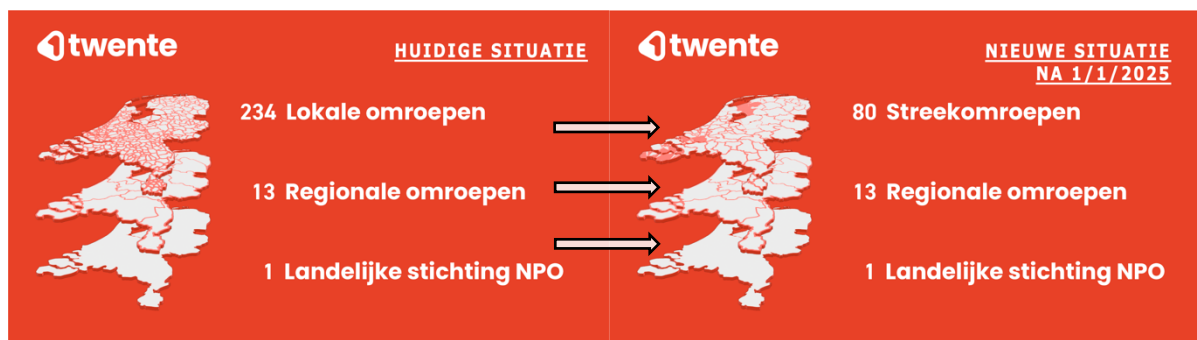
De dalende opkomst bij lokale verkiezingen tot minder dan de helft van de stemmers moet ons allen zorgen baren. We zien daarbij dat er een sterke polarisatie optreedt tussen bevolkingsgroepen onderling, maar ook tussen bevolkingsgroepen en bestuur.

De al eerder gememoreerde wetenschappelijke beschouwingen melden ook dat media, gedreven door financiële optimalisatie, hun rol in de polarisatie spelen. Terwijl het er juist om gaat dat de vitale taken van lokale nieuwsmedia worden uitgevoerd: informeren, controleren, verbinden, verdiepen en bewegen. Slechts op die manier kunnen inwoners meedoen in de samenleving.

De lokale omroep 1Twente Hengelo en de gemeente Hengelo staan dit jaar derhalve voor een aantal cruciale keuzes. Durven we met elkaar verder te gaan op de ingeslagen weg van professionalisering van de lokale omroep? Willen we de journalistieke slagkracht in onze stad handhaven en verder ontwikkelen? Gaan we aan de slag met het bevorderen van de interactie en de verbinding tussen Hengeloërs, bestuur, politiek, verenigingen en instellingen? En last but not least: Slagen we er in om Hengelo deel uit te laten maken van de nieuw te vormen streekomroep Twente zoals die in 2025 bij wet wordt geregeld? Als deze vragen positief worden beantwoord, is er naast de bijdrage van het Rijk meer structurele financiering van de gemeente Hengelo nodig.

2. Inzicht in organisatiestructuur en streekomroepvorming

Het belangrijkste: de structuur van het drielaags publieke omroepbestel¹ wordt op 1 januari 2025 ingrijpend gewijzigd. De 234 lokale omroepen die er deel van uitmaakten, worden goed-of kwaadschiks samengevoegd tot 80 streekomroepen. De lokale omroepen 1Twente Hengelo, 1Twente Enschede en Twente FM (RTV Noordoost Twente) kregen begin dit jaar de opdracht van het Rijk om de nieuwe streekomroep Twente te vormen. Die beweging betekent dat de licenties voor al die verschillende lokale omroepen zullen verdwijnen. Er blijft maar een licentie over en die is voor de nieuw te vormen streekomroep.

¹ Hoewel de naam misschien anders doet vermoeden, heeft een 'regionale omroep' de provincie als uitzendgebied. Behalve in Zuid-Holland, waar twee regionale omroepen de provincie delen. Daarom is het aantal regionale omroepen één meer dan het aantal provincies. In Overijssel heet de 'regionale omroep' RTV Oost.

Drielaags publieke omroepbestel

De lokale omroep maakt deel uit van ons drielaags publieke omroepbestel die synchroon aan de Nederlandse bestuurslagen is ingedeeld: landelijk, provinciaal en lokaal². Het omroepbestel is wettelijk verankerd, zodat alle publieke omroepen in dit bestel dienen te voldoen aan de eisen die de mediawet aan hen stelt.

Op dit moment zijn de lokale omroepen nog overwegend lokaal ingeregeld. Dat betekent dat het overgrote deel van de gemeenten in Nederland nog zijn eigen lokale omroep heeft. Zo heeft de Stichting Lokale Omroep Hengelo al bijna 25 jaar de omroeplicentie voor de gemeente Hengelo en heeft daar onder de merknamen 'Radio Hengelo', later 'Radio Hengelo TV' en het meest recent '1Twente Hengelo' invulling aan gegeven.

Intensieve samenwerking

Sinds 2012 werkt de Hengelose lokale omroep steeds intensiever samen met de lokale omroep uit Enschede, omdat beide omroepen er toen al van bewust waren dat samenwerking noodzakelijk is voor de gewenste en noodzakelijke professionalisering. Slechts op die manier kon de omroep voldoen aan de vooral journalistieke eisen die worden gesteld.

Door de samenwerking kon de omroep in Hengelo profiteren van de sterke groei die de omroep in Enschede doormaakte. Met deze sterke positie wisten beide omroepen sinds 2020 ruim €300.000,- aan landelijke projectsubsidies binnen te halen voor de professionaliseringsslag in Hengelo³. Er kon een zelfstandige lokale redactie met professionele journalisten worden opgezet.

De kennis die met het opzetten van deze zelfstandige redactie en de daarbij behorende infrastructuur is opgebouwd, dient nu als voorbeeld voor het opzetten van de redacties in andere delen van de streek. Op dit moment is de omroep in Hengelo dus nog een zelfstandige stichting, met een zelfstandig bestuur en Programma Beleidsbepalend Orgaan voor Hengelo. Journalistiek, technisch en programmatisch wordt naadloos samengewerkt met Enschede zonder de lokale eigenheid van Hengelo kwijt te raken.

Professionalisering

De broodnodige professionalisering van de derde omroepslag - het overgrote deel van de lokale omroepen voldoet bij lange na niet aan de gestelde kwaliteitseisen - maakt dat nu aan een stelselwijziging wordt gewerkt. De 'oude' lokale omroep wordt vervangen door de streekomroep. Deze schaalvergroting is noodzakelijk om de journalistieke kwaliteit op te schroeven en deels de financiën te krijgen om haar lokale taak uit de mediawet professioneel, effectief en efficiënt uit te voeren. Het is daarom logisch dat de wetswijziging van 1 januari 2025 leidt tot de uitgifte van 80 streeklicenties en het verdwijnen van de huidige

² Een nieuwsbericht is eigenlijk vrijwel altijd lokaal, omdat het gebeurde zich over het algemeen in een gemeente afspeelt. Zo is het nieuws uit de Tweede Kamer lokaal nieuws in Den Haag. Maar kan de lokale journalistiek dan niet veel efficiënter en effectiever door de regionale of landelijke omroep worden uitgevoerd? Hoewel dit misschien een goede vraag lijkt, tonen de verschillende onderzoeken aan dat het antwoord hierop een volmondig 'nee' is. En dat is eigenlijk heel logisch. Het komt omdat deze omroepen lokale onderwerpen door een provinciale of landelijke bril bekijken. Zo moet RTV Oost er voor zorgen dat iemand uit Steenwijkerland of Deventer het bericht uit Hengelo ook kan begrijpen. En de NOS heeft eenzelfde opgave met uiteenlopende plaatsen als Maastricht en Den Helder. Bovendien kunnen beide omroepen vanwege hun veel grotere uitzendgebieden niet zo'n fijnmazig netwerk onderhouden als een lokale organisatie. Deze twee punten maken dat lokale journalistiek door een lokale bril vaak de meeste lokale context bevat en daarom een grote meerwaarde biedt boven de 'lokale' berichtgeving uit de andere twee lagen.

³ Deze ruim €300.000,- is geheel besteed aan de professionaliseringsslag van de omroep in Hengelo, maar onder de penvoering van Enschede. Omdat maar een beperkt aantal lokale omroepen in aanmerking kon komen voor extra middelen, was het de uitdaging de verstrekker van de middelen, het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, te overtuigen van het belang en het kunnen welslagen van het project. Zowel de inhoud van het plan als de penvoering van Enschede, die bij landelijke instanties als het Stimuleringsfonds al een bewezen trackrecord had, hebben er aan bijgedragen dat de substantiële subsidies zijn toegekend. Hierdoor kon in Hengelo de eerste zelfstandige redactie binnen de Twentse streekomroep worden opgebouwd, die nu als blauwdruk geldt voor de andere deelredacties.

lokale licenties. Voor de gemeente Hengelo geldt dat de licentie dus voor het laatst in mei 2024 moet worden verlengd en dat die vanaf 2025 overgaat naar de streekomroep voor Twente.

In het licht van deze grote veranderingen zijn de 23 beste plannen in heel Nederland geselecteerd door het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek om alvast dit jaar toe te werken naar de wijziging van 2025. Het plan van 1Twente Enschede, 1Twente Hengelo en RTV Noordoost Twente werd gehonoreerd. Dat betekent dat genoemde drie organisaties, die nu al zo'n acht van de dertien gemeenten met 450.000 inwoners bedienen, invulling geven aan de lokale publieke infrastructuur voor heel Twente.

Verduurzaming samenwerkingsverband 1Twente

Het samenwerkingsverband is drukdoende vijf zelfstandige redacties binnen onze streekomroep op te zetten (in alfabetische volgorde: Almelo, Enschede, Hengelo, Noordoost Twente en West Twente). Inmiddels zijn er al redacties gerealiseerd in Enschede, Almelo, Hengelo en Noordoost Twente.

Voor de verduurzaming van de al gerealiseerde redacties zijn extra en structurele bijdragen van de aangesloten gemeenten nodig. Enschede heeft de noodzaak daarvan ingezien, met de gemeenten in Noordoost Twente wordt gepraat, Almelo heeft de financiering voor een jaar vastgelegd en nog dit jaar moet er een oplossing komen voor Hengelo. Met de nog niet aangesloten gemeenten en omroepen zijn of gaan we in gesprek.

De deelnemende partijen onderzoeken op welke manier en via welke kanalen de inwoners van onze steden en dorpen nieuws, informatie en programma's van ons willen ontvangen. Voor het opnieuw inrichten van onze media-infrastructuur zijn we zowel intern als extern met stakeholders en experts in gesprek.

Echt lokaal

Een ander belangrijk uitgangspunt: De lokale omroep is niet voor niets lokaal. 1Twente Hengelo staat voor de journalistieke verhalen, nieuws en achtergronden uit de stad. Dat is de opdracht. Daarom heeft 1Twente van het landelijk Stimuleringsfonds van de Journalistiek de afgelopen jaren geld gekregen om de Hengelose omroep te professionaliseren.

1Twente investeerde in de redactie die bestaat uit drie journalisten die werken in het nieuwe onderkomen in de bibliotheek. 1Twente Hengelo is een zelfstandige omroep die de afgelopen jaren nauw heeft samengewerkt met de Enschedese zusteromroep en zo eigenlijk al een begin heeft gemaakt met de vorming van een streekomroep.

Mede door het landelijk werk van 1Twente zijn het Rijk, de VNG en de landelijke Raad van Cultuur tot de slotsom gekomen dat lokale journalistiek in nood is, dat lokale journalistiek belangrijk is voor het democratisch handelen in gemeenten en dat lokale omroepen structurele financiering behoeven. Daarom wordt op 1 januari 2025 bij wet een nieuwe publieke omroeplaag geïntroduceerd in ons land: Streekomroepen die samen met de landelijk opererende NOS en de provinciale omroepen een voor iedereen gratis toegankelijke nieuwsvoorziening verzorgen.

3. Landelijke ontwikkelingen

De hierboven beschreven streekomroepvorming ligt in de lijn van de landelijk consensus rond het toenemende belang van onafhankelijke lokale journalistiek en daarmee van de lokale omroep. Dit belang is het bieden van tegenwicht tegen de verschraling van de lokale journalistieke infrastructuur en de daarmee samenhangende verzwakking van de lokale democratie.

Een andere landelijke ontwikkeling is de samenwerking tussen de verschillende lagen van het publieke bestel. Hoewel deze samenwerking van buitenaf heel logisch lijkt, heeft het tientallen jaren geduurd voor de samenwerking tussen landelijke en provinciale omroepen enigszins tot stand kwam. Dat heeft er vooral mee te maken dat de omroepen binnen de verschillende lagen een grote autonomie hebben, waardoor het eigen belang soms zwaarder weegt dan het belang van het publiek.

Gelukkig zijn er positieve signalen dat de samenwerking tussen lokale/streekomroepen en de provinciale omroepen sneller van de grond komt nu de eerstgenoemden de professionaliseringsslag maken. De samenwerking in Overijssel tussen 1Twente en RTV Oost wordt daarbij vaak door de rest van het land als voorbeeld genoemd. Hoewel ook hier nog veel te verbeteren valt, weten lokale artikelen hun weg naar RTV Oost en de NOS te vinden. Voor deze samenwerking is een eigen journalistieke visie en een gelijkwaardige verhouding tussen de redacties essentieel.

4. Kwaliteit van de omroep

1Twente wordt al jarenlang gezien als de absolute top van de Nederlands lokale omroepsector zichtbaar gemaakt door de omvangrijke prijzenkast van de omroep. Van de jaarlijks door een landelijke jury uitgereikte Lokale Media Awards heeft de omroep sinds ze ruim tien jaar geleden aan deze verkiezing mee ging doen meer dan een kwart van alle prijzen gewonnen. Dit terwijl de sector uit zo'n 250 lokale omroepen bestaat.

1Twente wordt als voorloper en als innovatief gezien: zo was de omroep samen met de sectororganisatie initiator van de eerste streekomroep in 2012, het voorbeeld van publiek-private samenwerking met Tubantia/DPG in 2016 en is nu het voorbeeld van publieke lokale-provinciale samenwerking met RTV Oost.

Identiteit

Maar ook op het gebied van cultuur en identiteit heeft de omroep haar sporen verdiend. De directie van de omroep wordt regelmatig gevraagd om in het land presentaties te geven over de 1Twente-visie. Directeur Flip van Willigen is door de lokale omroepen in Nederland gekozen tot secretaris van het CvO (College van Omroepen), is voorzitter van de belangrijkste klankbordgroep van de sectororganisatie NLPO aangaande sectorontwikkeling, zit namens de lokale omroepsector in de stuurgroep van NOS/RPO/NLPO inzake het experiment “Versterking lokale journalistiek door samenwerking”, was lid van het Expertiseteam

Lokale Journalistiek van de VNG, heeft aan meerdere landelijke rapporten meegeschreven en is lid van de G7 van de lokale omroepen.

Daarnaast is hoofdredacteur Henk ten Harkel geestelijk vader van de lokale onderzoeksjournalistieke methode 'Serial Investigative Journalism' die hij samen met Van Willigen bij 1Twente tot volle wasdom heeft gebracht. Hiermee hebben ze meerdere landelijke prijzen gewonnen, wat ertoe heeft geleid dat de sectororganisatie NLPO deze methodiek samen met 1Twente heeft omgezet in lesmateriaal voor alle lokale omroepen en de journalistieke opleiding Windesheim onderzoekt of deze methodiek in het curriculum kan worden opgenomen. Ten Harkel wordt door de brancheorganisatie ingezet om in het land cursussen te geven over waarde, inhoud en vorm van lokale journalistiek.

5. Maatschappelijke rol en meerwaarde omroep

Wat is de betekenis en waarde van een goed functionerende omroep voor Hengelo?

1. In de allereerste plaats, de basis dus, is een goede lokale journalistieke infrastructuur één van de pijlers van een goed functionerende Hengelose democratie. Het basisprincipe op lokaal niveau in onze samenleving is dat stadsbestuur, gemeenteraad en rechtspraak zijn gescheiden. De drie machten kunnen onafhankelijk van elkaar opereren en houden elkaar in evenwicht, maar ze moeten ook door burgers worden gecontroleerd. Door het werk van professionele journalisten wordt de bevolking geïnformeerd over de handel en wandel van het bestuursapparaat, zodat bewoners kunnen beoordelen of de democratie goed werkt. Ze krijgen daardoor inzicht in de politiek en samenleving en kunnen vervolgens invloed op het beleid uitoefenen.
2. Uitgangspunt is dat de Hengelose journalistieke verhalen over politiek en samenleving voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Onderzoek wijst uit dat steeds minder mensen een kranten- of online-abonnement kunnen of willen betalen. Belangrijke informatie, achtergronden, inzichten bereiken een heel groot deel van de bevolking niet meer als er geen gratis toegankelijk journalistiek platform is.
3. De vertaling van het bovenstaande is dat de omroep onder andere zorgt voor: politieke verslaggeving en verdieping, een onafhankelijk communicatieplatform voor en door Hengeloërs, het bijhouden van de agenda van de stad, een podium voor culturele en maatschappelijk relevante organisaties, het vastleggen van cultureel erfgoed en plaatselijke historie en niet in de laatste plaats een broedplaats en opleidingsplek voor jong talent.

NB Om de ontwikkelingen op het gebied van de hierboven beschreven maatschappelijke rol en meerwaarde van de omroep aan te laten sluiten op het cultuurbeleid van de gemeente Hengelo, hebben we de methodiek van het Culturele Waardemodel gebruikt bij het opstellen van ons meerjarenplan (zie bijlage).

6. Wat is daarvoor nodig?

1. Daarover kunnen we kort zijn. Om een omroep overeind te houden en te voldoen aan bovenstaande criteria zijn professionele journalisten nodig die samen met bekwame vrijwilligers, stagiaires en talenten in Hengelo aan het werk gaan.
2. Duidelijk is ook dat geïnvesteerd moet worden in techniek. Nodig zijn moderne bedrijfsmiddelen, een digitale infrastructuur en gereedschappen om verhalen op alle mogelijke kanalen uit te zenden. De huidige nieuwsconsument laat in toenemende mate de printproducten links liggen.
3. Lokale kennis opbouwen, netwerken aanleggen, de wijken en straten willen ingaan om bewoners te ontmoeten en activiteiten ontwikkelen om de Hengeloërs ook fysiek te ontmoeten.
4. Kortom: Om dit model duurzaam te krijgen is structurele ondersteuning van de gemeente Hengelo nodig. Als dat er niet komt, valt de omroep weg uit Hengelo en in de streekomroep Twente is er voor het lokale Hengelose nieuws geen plaats meer.

7. Financiering tot nu toe

De afgelopen jaren hebben de gemeente Hengelo en haar lokale omroep al belangrijke stappen richting professionalisering gezet die de omroep bracht tot waar ze nu staat.

Van 2018 tot en met 2020 stelde de gemeente Hengelo de omroep een extra financiering van 50k per jaar ter beschikking om met name het faillissement van de omroep door de zwaar op de begroting drukkende huurlasten te voorkomen.

Verhuizing naar Bibliotheek

Met die bedragen werd ook lucht gecreëerd voor de volgende professionaliseringsstappen. De verhuizing van het relatief dure en afgelegen Grolsch Bierhuis naar de bibliotheek werd ermee voorbereid en het eerste fulltime redactielid aangesteld. De gemeente Hengelo droeg 40% van de kosten voor de verhuizing naar de bibliotheek bij (118k).

De samenwerking met de omroep in Enschede en haar faciliteiten werd verstevigd door toetreding tot de streekomroep onder de naam 1Twente Hengelo.

Door deze ontwikkelingen zette de omroep stappen op het gebied van zichtbaarheid en bereik. Samen met Enschede werd financiering voor de opbouw van een (bijna) volwaardige redactie binnengehaald. Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek heeft in het kader van professionalisering van de lokale omroepen van 2020-2022 zo'n 150k per jaar aan de samenwerkende omroepen beschikbaar gesteld.

Streekomroep

Voor 2023 heeft het rijk 250k ter beschikking gesteld voor de opzet van de streekomroepen, waaronder die van Twente. Met dit bedrag wordt een deel van de centrale redactie en faciliteiten bekostigd. Om echter een lokale redactie op locatie van drie of vier journalisten te bekostigen is er een extra bijdrage nodig ter grootte van €2,50 of €4,- per inwoner. Zie hiervoor de drie scenario's in het volgende hoofdstuk.

De gemeenteraad van Hengelo heeft in het afgelopen najaar de opdracht gegeven de continuïteit van de Hengelose redactie van 1Twente Hengelo in 2023 te waarborgen. Het hiervoor ter beschikking gestelde bedrag was echter onvoldoende, zoals steeds door de omroep is aangegeven. Daarvoor is dit jaar nog ruim 100k (scenario 2) of zo'n 225k (scenario 3) nodig. Het is van belang om in te zien dat het eventueel tijdelijk afbreken van een redactie een forse kapitaalvernietiging is. Het kost jaren voordat een nieuw netwerk is opgebouwd, laat staan dat het in deze arbeidsmarkt de vraag is of je nog goede mensen kunt vinden.

8. Scenario's

We beogen een duurzame, structurele oplossing voor 1Twente Hengelo te bieden, zodat zij haar innovatieve en vooruitstrevende rol kan blijven vervullen en samen met andere omroepen kan doorgroeien naar een streekomroep als onderdeel van het nieuwe landelijke medialandschap. Dat zal na de beoogde wetswijziging van 1 januari 2025 ontstaan.

Cruciaal in de beoordeling van de scenario's op de volgende pagina is de waarde die de gemeente Hengelo hecht aan een lokale journalistieke infrastructuur. Die waarde wordt bepaald door de onafhankelijkheid en kwaliteit van het lokale platform en daarmee de controlefunctie van de journalistiek, de fysieke aanwezigheid van een redactie in de gemeente, de bijdrage aan democratische waarden in de stad en de maatschappelijke verbinding die de omroep legt tussen bevolkingsgroepen/politiek/verenigingen en instellingen.

Elk scenario geeft het bedrag per jaar aan dat nodig is om de werkzaamheden die de omroep beschrijft te leveren. Dat overwegende, betekent dat er voor dit jaar (2023) nog een grote opgave ligt. De door de gemeenteraad in een motie gegeven opdracht voor het behoud van de Hengelose redactie, gaat minimaal uit van scenario 2 waarvoor € 203.690 nodig is. De tot nu toe voor dit jaar ter beschikking gestelde middelen

(€103.156,-) laten dus nog een gat van minimaal €100.534,- zien om dit te realiseren. Met het huidige beschikbare bedrag kan tot en met april scenario 2 en tot begin maart scenario 3 worden volgehouden. Als er geen oplossing komt, glijdt de omroep terug naar scenario 1.

Elementen/ aspecten	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
Organisatie beschrijving (wie)	Amateur/Hobby Alleen nog nieuws en informatie uit Hengelo als voor hele streek relevant	Professioneel minimum Groeimodel gebaseerd op zelfstandige Hengelose redactie	Professioneel geborgd Zelfstandige Hengelose redactie die aan alle eisen kan voldoen
Functies/ Werkzaam- heden (wat)	Alleen vrijwilligers, geen betaalde krachten of stagiaires	Drie betaalde journalisten op locatie in Hengelo als onderdeel van Twentse journalistieke infrastructuur met 5 tot 10 stagiaires per jaar en vrijwilligersgroep die wordt gereorganiseerd	Zelfde als scenario 2 aangevuld met een onderzoeksjournalist, opbouw jongerenredactie Hengelo en aantal correspondenten in de wijken van Hengelo
Subsidie	€ 53.156	€203.690,- (€2,50 per inwoner)	€325.904 (€4,00 per inwoner)
Professiona- lisering en governance	Geen professionalisering en onvoldoende governance	Basale professionalisering en beperkte governance	Uitgebreide professionalisering en volwaardige governance
Nadelen	Huidige lokale publieke journalistieke infrastructuur verdwijnt, geen Hengelose redactie en na streek-omroepvorming (gepland 01-01-2025) waarschijnlijk ook geen Hengelose locatie meer, binnen streekomroep Hengelo als enige stad in Twente geen zelfstandige redactie, dus alleen aandacht voor Hengelo bij gemeente-overstijgend nieuws, grote stap terug tov huidige situatie	Aan de professionaliserings- en governancevereisten kan pas op langere termijn worden voldaan, er moeten substantiele inkomsten uit opdrachten komen, bekostiging van de medewerkers is nog niet conform omroep-CAO	Duurste optie
Voordelen	Goedkoopste optie	Huidige lokale publieke journalistieke infrastructuur die door 1Twente Hengelo wordt verzorgd, wordt behouden, de functies "Informer", "Controleren" en "Verbinden" van de samenleving worden ingevuld	Zelfde als scenario 2 aangevuld met dat de omroep veel minder afhankelijk wordt van opdrachten van derden, professionaliserings- en governance-vereisten kunnen snel worden gerealiseerd, aanvullende functies "Verdiepen" en "Bewegen" van de samenleving kunnen ook worden ingevuld, de Hengelose lokale redactie kan binnen de streekomroep autonoom optreden

Het belang van het kiezen voor scenario 2 of 3 wordt buiten het al gestelde nog eens onderstreept door een aantal extra argumenten:

1. Door de overheveling van overheidstaken naar het gemeentelijke niveau is het journalistiek belang van lokale nieuwsmedia in de afgelopen jaren toegenomen. Een kern van professionals, zoals nu bij 1Twente Hengelo, is onontbeerlijk.
2. De gemeente Hengelo beschikt in potentie over een stevige publieke omroep: 1Twente Hengelo. Volgens onderzoek van de NLPO wordt via radio en televisie een relatief hoog bereik van 27% van de bevolking gerealiseerd. Daarnaast heeft 1Twente via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, Facebook) ruim 3,1 miljoen bezoeken en via de website ruim twee miljoen. Door abonnementsgelden en betaalmuren blijft een groot deel van de Hengelose bevolking verstoken van nieuws en informatie over hun stad in het geval de publieke omroep afhaakt.
3. De werkzaamheden bij 1Twente Hengelo worden uitgevoerd door een kern van betaalde krachten. Er werken vier professionals (iets meer dan 3 fte) voor 1Twente Hengelo. Het team van betaalde krachten bij 1Twente Hengelo wordt aangevuld met rond de 60 vrijwilligers die een belangrijk netwerk vormen: zij ondersteunen de worteling van 1Twente Hengelo in de lokale gemeenschap. Vrijwilligers zijn nooit eindverantwoordelijk voor het journalistieke proces. Ze vormen een onmisbare aanvulling op de redactie. Aangezien het veelal betrokken burgers zijn, fungeren ze als voelsprietten om te achterhalen wat er speelt in Hengelo.
4. Mede door de precaire financiële situatie voldoen de arbeidsvoorwaarden niet aan wat van een werkgever verwacht mag worden. Zo is er bijvoorbeeld geen sprake van een pensioenregeling en zijn de salarissen beduidend lager dan wat gebruikelijk is in de markt. 1Twente beoogt aansluiting bij de (onderzijde van) de omroep CAO. Dit is ook van belang voor de doelstelling van de gemeente Hengelo om de Governance Code Cultuur 2019 te hanteren.
5. We vragen ook niets onmogelijks. De benchmark laat zien dat in steden van ongeveer gelijke grootte vergelijkbare lokale omroepen structureel en voldoende worden gefinancierd vanwege alle argumenten die hierboven worden genoemd.

BENCHMARK

	€/inw		#inw	struct. subsidie	jaar meting
Venlo	€ 2,57	structurele subsidie per inwoner *)	101603	260849	2022
Oss	€ 3,17	structurele subsidie per inwoner *)	91451	290000	2021
Groningen	€ 2,68	structurele subsidie per inwoner *)	234950	629000	2022
Westland	€ 2,57	structurele subsidie per inwoner **)	160762	413107	2020
Maastricht	€ 2,50	structurele subsidie per inwoner *)	120227	300000	2022
Eindhoven	€ 2,04	structurele subsidie per inwoner ***)	231642	471763	2020
Enschede	€ 2,49	structurele subsidie per inwoner *)	160640	400000	2023
Hengelo	€ 0,65	structurele subsidie per inwoner ****)	81476	53156	2023
Almelo	€ 3,28	totale subsidie per inwoner *****)	73155	240000	2023

*) Los van vaak jaarlijks gegeven substantiële incidentele opdrachten vanuit de gemeente

**) Niet geheel duidelijk in hoeverre opdrachten meegerekend zijn

***) Directeur/hoofdredacteur is vervangen i.v.m. tegenvallende inkomsten

****) Naast reeds dit jaar toegekende incidentele subsidie van €0,61 per inwoner voor behoud redactie

*****) Waarvan €0,55 structureel per inwoner, In aanloop naar structureel hogere financiering

NB Voor de meerjarenbegroting 2023-2025 op basis van scenario 2 zie bijlage

9. Gevolgen

De gevolgen van het niet toekennen van de structurele bijdrage laten zich raden. Het is onzinnig om te veronderstellen dat er nog iets van een journalistieke infrastructuur bij de omroep overblijft. Het voorafgaande betoog spreekt boekdelen. Hieronder nog even kort wat de consequenties zijn:

1. Er blijft een Twentse streekomroep over, maar de Hengelose redactie verdwijnt. Hoe je het ook draait of keert: journalistiek is een vak en hoor je uit te oefenen met gepassioneerde professionals. Wat overblijft is een hobbyclub zonder de benodigde professionele journalistieke en redactionele vaardigheden.
2. Meer wordt het dan ook niet. De licentie van de lokale omroep Hengelo verdwijnt en wat overblijft, is een Twentse streekomroep die alleen aandacht aan Hengelo besteedt als er gebeurtenissen plaatshebben die voor de hele streek van belang zijn. Dat is feitelijk wat RTV Oost nu ook doet en wat ons betreft is dat voor Hengelo de dood in de pot.
3. Een duidelijke politieke keus is belangrijk, ook al is die negatief. Pappen en nathouden zorgt niet voor kwaliteit die nodig is om de doelstelling, goede lokale onafhankelijke journalistiek in Hengelo, te garanderen.

Meerjarenplan volgens Cultureel Waarde Model

Profiel 1Twente Hengelo

- Onafhankelijk communicatieplatform voor en door Hengelo
We communiceren dagelijks op onafhankelijke en journalistieke wijze nieuws en informatie via onze kanalen en geven Hengeloërs en Hengelo-geïnteresseerden de kans om hun beeld en geluid van Hengelo vorm te geven en via onze kanalen te verspreiden
- Agenda van de stad
We geven inwoners een stem en halen daarmee relevante stadsthema's op die we agenderen voor de politiek. Hierdoor creëren we grotere betrokkenheid en meer beweging bij inwoners in deze processen.
- Cultureel erfgoed vastleggen
Met ons communicatieplatform leggen we een tijdsbeeld van Hengelo vast, dat zich in de loop van de jaren steeds verder ontwikkelt. Daarbij worden er voor de ontsluiting van dit cultureel erfgoed steeds nieuwe wegen ontwikkeld
- Podium voor culturele organisaties
De omroep wil de roepstoeter van de culturele organisaties zijn. Hengelo kent een rijke en diverse culturele infrastructuur, en de omroep wil zich voor steeds meer culturele organisaties als podium opwerpen
- Podium voor andere maatschappelijk relevante samenwerkingspartners
De omroep wil zich ontwikkelen tot een communicatiepartner van steeds meer maatschappelijk relevante samenwerkingspartners voor de Hengelose samenleving
- Opleiding van en doorstroomfunctie voor talent
De omroep is de kweekvijver en broedplaats voor mediatalent ongeacht leeftijd, afkomst of opleidingsniveau. Door onze unieke mix van vrijwilligers, mensen in opleiding, betaalde professionals en een goede technische infrastructuur, is er een vruchtbare omgeving ontstaan waar talent tot volle bloei kan komen.

Criteria en indicatoren omroep

Criteria gemaakte content gevolgd door de hiermee samenhangende indicatoren

1. De journalistiek en artistiek inhoudelijke kwaliteit van de omroep en de organisatiedoelstellingen
 - a. Erkend leerbedrijf stagiaires
 - b. Partner Studio Sessie Vers Bestuur
 - c. Samenwerking 1Twente Senior
 - d. Samenwerking binnen Twente
 - e. NLPO keurmerk streekomroepen
2. De maatschappelijke kernwaarden onafhankelijkheid, nieuwsgierigheid, verbinding, lokaliteit
 - a. Publieksonderzoek
 - b. Diversiteit in aanbod van content
 - c. Diversiteit in aanbod educatieve content
 - d. Diversiteit richting doelgroepen

Criteria publieksbereik gevolgd door de hiermee samenhangende indicatoren

3. Impact en beleving publiek
 - a. Jaarlijkse evaluatie educatieve content
 - b. Evaluatieonderzoek onder gebruikers content
4. Publieksbereik (fysiek en online, toegankelijkheid en co creatie)
 - a. Aantal gebruikers en manier van gebruik website en social media
 - b. Aantal gebruikers en manier van gebruik via broadcastkanalen
 - c. Aantal gebruikers en manier van gebruik via onze maatschappelijke samenwerkingspartners
 - d. Aantal gebruikers en manier van gebruik via onze media samenwerkingspartners
 - e. Aantal gebruikers en manier van gebruik via onze gasten en onze medewerkers

(adr) Beursstraat 34
7551 HV Hengelo
Nederland

(tel) +31 (0)74-25 666 99
(mail) secretariaat@1twente.nl
(web) <http://www.1twente.nl/>

(bank) NL94 RABO 0397 5129 96
(btw) NL801837923B01
(kvk) 06088978

1Twente Hengelo en Radio Hengelo TV zijn merknamen van Stichting Lokale Omroep Hengelo, ANBI-instelling

Criteria erkenning gevolgd door de hiermee samenhangende indicatoren

5. Plaats in het eigen (culturele) domein
 - a. Aantal en aard samenwerking culturele instellingen Hengelo
 - b. Aantal en aard samenwerkingen lokale omroepen Twente
 - c. Aantal en aard uitwisseling content regionaal en nationaal
 - d. Aantal en aard uitwisseling content Euregionaal
 - e. Aantal en aard samenwerking onderwijsinstellingen
 - f. Samenwerking diverse gemeentes en provincie
6. Plaats in het maatschappelijke domein
 - a. Zichtbaarheid (fysiek, online)
 - b. Aantal samenwerkingsverbanden waarin we participeren
 - c. Variatie in, aantal en aard participaties in programma's van andere (culturele) organisaties
 - d. Betrokkenheid, aantal en aard, bij activiteiten in de stad
 - e. Aantal en aard (amateurkunst) verenigingen en groepen wat gebruikt maakt van 1Twente Hengelo als platform

Criteria positie gevolgd door de hiermee samenhangende indicatoren

7. Professionele erkenning
 - a. Uitzendlicentie CvdM
 - b. Erkend als opleidingsinstelling
 - c. Kwaliteit van onze samenwerkingspartners
 - d. Bijdrage van prestigieuze fondsen
 - e. Doorstroom van opgeleide medewerkers naar kwalitatief hoogwaardige organisaties
8. Reputatie en vertrouwen als maatschappelijk instituut bij stakeholders, partners en publiek Indicatoren erkenning
 - a. Aantal en aard van de verkregen publieksprijzen/nominaties
 - b. Aantal en aard sponsors/partners/co-creatoren
 - c. Erkend als ANBI instelling
 - d. Aantal en achtergrond vrijwilligers in de organisatie

STICHTING LOKALE OMROEP HENGELO / 1TWENTE HENGELO						
Meerjarenbegroting 2023-2025 (volgens Scenario 2)						
				2023	2024	2025
Opbrengsten						
1	Uitsplitsing van subsidies	Gemeente Hengelo	€	53.156	€ 53.156	€ 53.156
2		Aanvullende subsidie	€	150.534	€ 150.534	€ 150.534
3	productieopbrengsten		€	55.000	€ 60.000	€ 65.000
	Totale omzet (A)		€	258.690	€ 263.690	€ 268.690
	Directe kosten					
4	Productiekosten		€	45.000	€ 50.000	€ 52.500
	Totale directe kosten (B)		€	45.000	€ 50.000	€ 52.500
	Bruto winst (A-B)		€	213.690	€ 213.690	€ 216.190
Kosten						
5	Uitsplitsing van kosten (in theorie dienen	Personeelskosten	€	169.000	€ 170.000	€ 171.000
6	alle categorieën die niet gelijksoortig	Huisvestingskosten	€	16.000	€ 18.000	€ 18.000
	benoemd te worden of kosten die > 10%	Administratie en				
7	van het totaal)	advieskosten	€	2.250	€ 2.250	€ 2.250
8		Kantoorkosten	€	4.000	€ 4.000	€ 4.000
		Auto- en				
9		transportkosten	€	750	€ 750	€ 750
10		Verkoopkosten	€	750	€ 750	€ 750
11		Afschrijvingen / voorzieningen	€	7.500	€ 7.500	€ 7.500
12		Investeringskosten				
13		Algemene kosten	€	2.500	€ 2.500	€ 2.500
		Corr. voorbel. BTW ivm				
14		beperkte aftrek	€	4.000	€ 4.000	€ 4.000
	Totale kosten		€	206.750	€ 209.750	€ 210.750
	Resultaat		€	6.940	€ 3.940	€ 5.440